

مجموعه قوانین و مقررات کاربردی راهنمایی و رانندگی

به انضمام قانون اصلاح قانون بیمه اجباری
مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی
در مقابل شخص ثالث و دستورالعمل اجرایی آن

تدوین :

سرهنک قضایی عطااله فتحعلی پور

چاپ اول

۱۳۹۱

عنوان قرارداد:	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور:	مجموعه قوانین و مقررات کاربردی راهنمایی و رانندگی به انضمام قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و دستورالعمل اجرایی آن/ تدوین عطااله فتحعلی پور.
مشخصات نشر:	تهران: نشر روشنی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری:	۲۸۰ ص.: مصور، جدول، نمودار (رنگی).
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۴۹-۰۲-۵ (۱۲۰۰۰ ریال)
وضعیت فهرست نویسی:	فهریا
پانداخت:	کتابنامه: ص. ۲۷۲.
موضوع:	رانندگی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع:	شخص ثالث (حقوق) -- ایران
موضوع:	بیمه مسئولیت -- ایران
موضوع:	حقوق بیمه -- ایران
شناسه افزوده:	فتحعلی پور، عطاالله، ۱۳۴۴ -، گردآورنده
رده بندی کنگره:	KMH ۳۴۴ ۱۳۹۱ ۲۸ /
رده بندی دیوبند:	۵۵۰۹۴۴/۳۴۳
شماره کتابشناسی ملی:	۲۷۱۳۷۷۲

مجموعه قوانین و مقررات کاربردی راهنمایی و رانندگی

تدوین: سرهنگ قضایی عطااله فتحعلی پور

ناشر: نشر روشنی

آدرس ناشر: تهران-میدان انقلاب خیابان کارگر جنوبی - خیابان روان مهر- پلاک ۱۴۵- واحد ۲

تلفن ۶۰-۶۶۴۱۵۴۵۹

تلفن همراه: ۰۹۱۲۱۳۴۳۸۳۴

لیتوگرافی/چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات راه فردا

چاپ اول: ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

تعداد صفحات: ۲۸۰ صفحه

حروف چینی: مهندس غلیا فتحعلی پور

طراح جلد: عالمه فتحعلی پور

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۵-۶۲۴۹-۰۲-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی کتاب متعلق به مولف بوده و هرگونه چاپ یا کپی برداری بدون اجازه کتبی از

مولف پیگرد قانونی دارد.

۱.....	مقدمه
۳.....	قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی
۴.....	قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی
۲۱.....	تصادفات و سوانح رانندگی
۲۳.....	آئین نامه راهنمایی و رانندگی
۲۴.....	آئین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب ۱۳۸۴
۲۴.....	تعریف ها
۳۴.....	شماره گذاری
۳۹.....	مدارک و شرایط مورد نیاز جهت شماره گذاری خودروهای مزایده ای
۳۹.....	مدارک و شرایط لازم جهت واگذاری پلاک گذرموقت
۴۰.....	مدارک و شرایط مورد نیاز جهت ساخت مجدد پلاک آسیب دیده
۴۰.....	مدارک و شرایط مورد نیاز در صورت مفقودی یا سرقت پلاک
۴۰.....	مدارک و شرایط مورد نیاز جهت صدور کارت المثنی
۴۱.....	مدارک و شرایط مورد نیاز جهت صدور شناسنامه المثنی خودرو
۴۱.....	مدارک و شرایط مورد نیاز جهت نقل و انتقال
۴۱.....	مدارک و شرایط لازم جهت فک رهن و رفع اجاره به شرط تمسک
۴۲.....	مدارک و مراحل جهت تعویض قطعات اصلی خودرو (موتور ، شاسی ، اطاق) یا تغییر رنگ
۴۲.....	انواع پلاک وسایل نقلیه موتوری زمینی در ایران
۴۵.....	گواهی نامه رانندگی
.....	شرایط شرکت در آزمایش ها و صدور گواهی نامه موتورسیکلت گازی یا موتور گازی
۴۵.....	الف ۱-.....
.....	ب - شرایط شرکت در آزمایش ها و صدور گواهی نامه موتورسیکلت های با حجم موتور تا ۲۰۰ سی سی
۴۵.....	گواهی نامه الف ۲-.....

پ - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه موتورسیکلت‌های با حجم موتور بالای ۲۰۰	
سی‌سی و سه چرخ با وزن تا ۴۰۰ کیلوگرم گواهی نامه الف - ۳	۴۵
ت - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه ب - ۱	۴۶
ث - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه ب - ۲	۴۶
ج - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه پ - ۱	۴۶
چ - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه پ - ۲	۴۶
ح - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه ت - ۱	۴۶
خ - شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه ت - ۲	۴۷
د- شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه رانندگی ویژه وسایل نقلیه سبک عمرانی و کشاورزی	۴۷
ذ- شرایط شرکت در آزمایش‌ها و صدور گواهی نامه رانندگی ویژه وسایل نقلیه سنگین عمرانی و کشاورزی و وسایل نقلیه فوق سنگین	۴۷
تجهیزات	۵۶
بخش اول - تجهیزات وسایل نقلیه موتوری	۵۶
بخش دوم - تجهیزات اختصاصی موتورسیکلت و دوچرخه	۶۱
بخش اول - مسیر و جهت عبور	۷۲
بخش دوم - سرعت	۷۳
بخش سوم - سبقت	۷۵
بخش چهارم - حق تقدم عبور	۷۶
بخش پنجم - استفاده از چراغ‌ها	۷۸
بخش ششم - گردش	۷۹
بخش هفتم - توقف	۸۰
بخش هشتم - مقررات اختصاصی موتورسیکلت و دوچرخه	۸۳
فصل دهم - مقررات مختلف	۸۴
پیوست ۱	۹۲

پیوست ۲.....	۹۲
پیوست ۳.....	۹۷
پیوست ۴.....	۱۰۱
مدارک مورد نیاز جهت صدور گواهینامه تازه قبولی موتورسیکلت.....	۱۲۹
شرایط و مدارک ثبت نام گواهینامه تراکتور.....	۱۳۰
شرایط و مدارک ثبت نام گواهینامه پایه یکم.....	۱۳۱
شرایط و مدارک ثبت نام انواع گواهینامه ویژه.....	۱۳۲
شرایط و مدارک ثبت نام گواهینامه موتورسیکلت آقایان.....	۱۳۳
مدارک لازم جهت تعویض و المثنی گواهینامه پایه دوم (قدیمی).....	۱۳۳
مدارک مورد نیاز جهت صدور گواهینامه تازه قبولی پایه یکم.....	۱۳۴
مدارک مورد نیاز جهت صدور گواهینامه تازه قبولی ویژه.....	۱۳۴
مدارک لازم جهت تعویض و المثنی گواهینامه پایه یکم.....	۱۳۵
مدارک لازم جهت تعویض و المثنی گواهینامه موتورسیکلت.....	۱۳۶
دستورالعمل تشکیل مجتمع ها و شعب تخصصی رسیدگی به جرایم و تخلفات رانندگی.....	۱۳۷
اهداف.....	۱۳۷
ساختار و تشکیلات.....	۱۳۸
وظایف و اختیارات.....	۱۳۹
کمیسیون تخصصی پیشگیری از وقوع جرایم و تخلفات رانندگی.....	۱۴۰
تصویب نامه در خصوص تعیین جریمه های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی (موضوع ماده ۲۱ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی).....	۱۴۲
جدول جریمه های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی.....	۱۴۳
تصویب نامه در خصوص تعیین مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه ساز.....	۱۶۱
جدول مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه ساز.....	۱۶۲

آیین نامه اجرایی ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	۱۶۳
آیین نامه اجرایی بندهای «الف» و «ب» ماده ۱۰ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	
مصوب ۱۳۸۹	۱۶۶
طرح جامع رفع اطلاع دادرسی دستورالعمل شماره ۳ (امور کیفری) ضرورت انجام کارشناسی	
توسط افسران راهنمایی و رانندگی در پرونده‌های تصادفات (۱)	۱۶۹
عدم ضرورت صدور دستور قضائی مجدد راجع به اشخاص مصدومی که نیاز به معاینه مجدد پزشکی قانونی	
دارند	۱۷۰
تکلیف پزشکی قانونی در صدور گواهی درمان قطعی	۱۷۰
ابلاغ اوراق قضائی	۱۷۱
امور اجرای احکام کیفری	۱۷۲
امور محاکم	۱۷۳
لزوم تفکیک آن قسمت از پرونده که مورد صدور حکم است از سایر قسمت‌ها	۱۷۳
امکان اظهار نظر قضائی در مورد صدمات بدنی غیر قطعی	۱۷۴
معرفی مصدومین به شرکتهای بیمه جهت اخذ خسارت به صورت علی الحساب	۱۷۴
استفاده از مجازاتهای تتمیمی و اقدامات بازدارنده در تخلفات رانندگی	۱۷۵
جواز رسیدگی به ادعای اعسار ضمن رسیدگی به دعوای اصلی و اجرای موقت آرای غیر قطعی اعسار	۱۷۶
تشکیل شوراهای حل اختلاف ویژه واحدهای پرداخت خسارت شرکتهای بیمه	۱۷۶
مستندات توقیف قانونی وسایل نقلیه موتوری زمینی	۱۷۹
دستورالعمل نحوه وصول و تقسیط مبلغ موضوع بند ب ماده ۱۱ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری	
مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۱۸۱
قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل	
شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۴/۱۶	۱۸۴

آیین‌نامه موضوع ماده ۱۷ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۴/۱۶ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی	۱۹۴
آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۹) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۱۹۸
دستورالعمل اجرایی ماده ۱۴ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۲۰۱
تعاریف و کلیات	۲۰۱
خسارت های بدنی	۲۰۲
خسارت های مالی	۲۰۴
سایر مقررات	۲۰۵
بخشنامه شماره ۸۸/۰۲/۲۹۳۷۷ مورخ ۱۳۸۸/۶/۱۱ وزیر دادگستری به کلیه دادسراها و دادگاه های عمومی، انقلاب و نظامی سراسر کشور	۲۰۶
مدارک مورد نیاز برای بررسی و پرداخت خسارت توسط صندوق تامین خسارتهای بدنی	۲۰۷
آیین‌نامه چگونگی اداره صندوق تامین خسارتهای بدنی	۲۰۸
دستورالعمل نحوه رسیدگی، پرداخت و بازافت خسارت صندوق تامین خسارتهای بدنی (موضوع بند ۶ ماده ۶ آیین‌نامه چگونگی اداره صندوق تامین خسارتهای بدنی)	۲۱۵
آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۲۲۱
جدول مباحث مطروحه، اصطلاحات فنی و مصادیق و مواد قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۲۲۵
تصویب نامه در خصوص پرداخت خسارات بدنی بدون لحاظ جنسیت و مذهب زیان دیدگان طبق تعرفه حق بیمه وسایل نقلیه موتوری زمینی	۲۳۲

تصویب نامه در خصوص کاهش حق بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه	
موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث	۲۳۳
مبنای زمانی ۱۳۸۹/۶/۲۰ برای اجرای قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه	
موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷	۲۳۳
بخشنامه شماره ۸۱۴۱/۷۴/۴ مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۷ سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای	۲۳۴
بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۵۰۳۱/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۲/۸ رییس قوه قضاییه	۲۳۵
موادی از قانون مجازات اسلامی - تعزیرات	۲۳۶
جرایم ناشی از تخلفات رانندگی	۲۳۶
موادی از قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی)	۲۴۰
استعلامات قضایی جرائم ناشی از تخلفات رانندگی	۲۴۳
منابع	۲۷۱

قرآن مجید سوره مائده آیه ۳۲: «وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا...»

«... و هرکس نفسی را حیات بخشد (از مرگ نجات دهد) مثل آن است که همه مردم را حیات بخشیده...»

قوانین و آئین نامه ها و مقررات راهنمایی و رانندگی در ایران سالها بدون تغییر مانده و همین امر علیرغم پیشرفتهای روز افزون صنعت حمل و نقل زمینی، افزایش و ایجاد تنوع در راه ها، تکنولوژی مدرن و غیره ناکارآمدی آنها را در پی داشته است. این نامه راهنمایی و رانندگی پس از حدود چهل سال از تصویب آئین نامه قبلی به استناد اختیارات حاصله از بند ۴ ماده ۱۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی توسط هیئت وزیران در ۲۲۳ ماده و چهار پیوست تصویب گردید. پس از آن قانون اصلاح بیمه اجباری شخص ثالث دارندگان وسایل نقلیه موتوری و زمینی در مقابل شخص ثالث نیز که از سال ۱۳۴۷ بمدت چهل سال تغییری نداشت در سال ۱۳۸۷ تصویب، متعاقباً قانون رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی که از سال ۱۳۵۰ اصلاحات بنیادی و اساسی را بمدت ۴۰ سال نداشت با تصویب قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۴ در ۳۵ ماده و پس از طی مراحل قانونی در سال ۱۳۹۰ اجرایی شد و تعدادی از آئین نامه های لازم و مرتبط با قوانین جدید التصویب نیز تصویب و اجرا گردید.

برابر آمار منتشره از سوی پزشکی قانونی در سال ۱۳۸۹ تعداد ۱۳۲۴۹ نفر در ایران قربانی تصادفات و سوانح رانندگی با وسایل نقلیه موتوری زمینی شده و تعداد ۳۱۲۷۴۵ نفر نیز مجروح گردیده اند با توجه به آمار فوق این پرسش مطرح می شود، آیا زیان های مادی و معنوی ناشی از تصادفات و سوانح رانندگی در ایران قابل پیشگیری نیست؟ متناسب نبودن قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی با شرایط زمانی و مکانی و همچنین خلاء ها و نواقص موجود سهم عمده ای از بروز تخلفات رانندگی و به تبع آن تصادفات و سوانح را داشته و دارد. تغییرات و تصویب قوانین راهنمایی و رانندگی و بیمه شخص ثالث از سال ۱۳۸۴ تاکنون آثار مثبتی را بدنبال داشته بالاخص تصویب قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در اسفند سال ۱۳۸۹ و لغو قوانین مندرج در ماده ۳۵ بموجب آن همچنین تصویب نامه در خصوص تعیین جریمه های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی در آبانماه سال ۱۳۹۰ موجبات کاهش محسوس تخلفات و تصادفات رانندگی را فراهم نموده بطوریکه در ۹ ماهه سال ۱۳۹۰ برابر آمار پزشکی قانونی تعداد ۲۷۳۹ نفر معادل ۱۴/۳٪ کمتر از سال ۱۳۸۹ کشته شده و تعداد ۱۵۶۱۷ نفر معادل ۳/۲٪ کاهش مجروح و مصدوم نیز از ثمرات قوانین و مقررات جاری است. این مجموعه که جهت

دسترسی هرچه بیشتر قضات و وکلا و کارشناسان محترم دادگستری و پلیس راهنمایی و رانندگی و کارگزاران و کارشناسان زحمتکش صنعت بیمه و اساتید بزرگوار و دانشجویان گرانقدر رشته های مختلف حقوقی و انتظامی تدوین و تقدیم گردیده قطعاً معایب و نواقصی نیز دارد که امیدوارم از رهنمودهای کلیه خوانندگان بهره مند شوم مستدعی است پیشنهادات و انتقادات خود را به پست الکترونیک ataallah_fathalipoor@yahoo.com ارسال فرمائید.

سرهنگ قضایی عطاالله فتحعلی پور

فروردین ۱۳۹۱